

25 JUNI 2007

IN DIT NUMMER:

Etty Hillesum	1
Nieuwe website	1
Geaffilieerde leden	2
Geaffilieerde Leden	3
Bezoek Deventer en Westerbork	3
Nieuws uit het EHOC	4

ETTY HILLESUM

De nagelaten dagboeken en brieven van Etty Hillesum (1914-1943), uitgegeven door Prof. Dr. Klaas A. D. Smelik, hebben een bijzondere plaats in het Joods-Nederlandse getuigenis van de Sjoa. Ze bevatten niet alleen een beschrijving van het kamp Westerbork, maar zijn ook een neerslag van een belangrijke, helaas vroegtijdig afgebroken existentiële zoektocht op ethisch, filosofisch en literair vlak tijdens de Duitse

bezetting. Na haar dood hebben haar dagboeken wereldwijd de aandacht getrokken en lezers geïnspireerd.

NIEUWE WEBSITE : WWW.EHOC.UGENT.BE

Met plezier kondigen wij de gloednieuwe website van het Etty Hillesum Onderzoekscentrum (EHOC) aan.

Het EHOC wil u via deze site op de hoogte houden van de onderzoeksactiviteiten, publicaties en symposia over Etty Hillesum.

De site biedt ook een zeer verhelderende inkijk in de levensloop van de Joods-Nederlandse schrijfster. Een uitgebreide biografie, gevisualiseerd door een begeleidende fotogalerij en powerpoint presentatie, schetst haar leven tot en met de deportatie naar Auschwitz.

Onder *Nagelaten Geschriften* vindt u een overzicht van alle edities en vertalingen die ooit verschenen zijn van Hillesums dagboeken en brieven: van de allereerste uitgave *Drie brieven van den kunstschilder Johannes Baptiste van der Pluym (1843-1912)* in 1943 tot en met de integrale editie SMELIK, Klaas A. D. *Etty: De Nagelaten Geschriften van Etty Hillesum 1941-1943* in 2002. In de *Bloemlezing* krijgt u reeds een voorsmaakje van de inhoud van deze beklijvende en inspirerende dagboeken en brieven.

Wij raden wij u ook een bezoekje aan de nieuw ontworpen Etty Hillesum-bibliografie aan. Deze databank streeft volledigheid na in zijn opsomming van alle primaire en secundaire literatuur die wereldwijd over Etty Hillesum is verschenen.

CITAAT

'Ich will dich immer spiegeln in ganzer Gestalt und will niemals blind sein oder zu alt, um dein schweres schwankendes Bild zu halten. Rilke zegt het tegen God, maar deze regels hebben me in de trein en die paar dagen in Deventer begeleid in verband met onze vriendschap.

Dagboek, 29 December 1941.

EHOC GEAFFILIEERDE LEDEN

Edward van Voolen

Voorzitter van de Etty Hillesum Stichting, conservator van het Joods Historisch Museum in Amsterdam en docent aan het Abraham Geiger Kolleg in Berlijn.

Geert Lekkerkerker

Penningmeester Etty Hillesum Stichting, directeur van de Koninklijke Notariële beroepsorganisatie (KNB) in Den Haag.

Jan-Geurt Gaarlandt

Directeur van Uitgeverij Balans in Amsterdam, waar de verschillende edities van Etty Hillesums geschriften in het Nederlands zijn verschenen.

Didier Pollefeyt

Hoogleraar aan de Faculteit Godgeleerdheid van de KULeuven. Voorzitter Instituut Iudaicum. Lid van de Nationale Katholieke Commissie voor betrekkingen met het Jodendom. Leerstoelhouder joods-christelijke dialoog.

Ria van den Brandt

Coördinator en senior onderzoeker aan het Heyendaal Instituut van de Radboud Universiteit Nijmegen. Schreef o.m. *Denken met Etty Hillesum* (2006).

Wout van Bekkum

Hoogleraar Semitische Talen aan de Faculteit Letteren van de Universiteit Groningen. Organisator van een Etty Hillesum tentoonstelling in de Folkingestraat Synagoge te Groningen.

Dirk Mulder

Directeur van het Herinneringscentrum Kamp Westerbork te Hooghalen.

Judith Roosenschoon

Coördinator van het Etty Hillesum Centrum in Deventer.

Denise De Costa

Schrijfster. Promoveerde in 1996 op *Anne Frank en Etty Hillesum: spiritualiteit, schrijverschap, seksualiteit*. Zij publiceerde daarna nog diverse boeken en artikels over Hillesums leven en werk en houdt geregeld lezingen.

Alexandra Pleshoyano

Coördinator van de Faculteit Theologie, Ethiek en Filosofie aan de Universiteit van Sherbrooke (Québec, Canada) voor het project Ethiek en religieuze cultuur. Promoveert najaar 2007 op een studie over de theologie van Etty Hillesum.

Rachel F. Brenner

Professor aan de Universiteit van Winconsin, departement van Hebreeuws en Semitische studies. Zij schreef in 1997 *Writing as Resistance*, waarin zij onder meer het werk van Hillesum analyseert.

Gerrit van Oord

Coördinator van het EHOOC voor Italië, directeur van uitgeverij Apeiron, San Oreste bij Rome.

Fulvio Manara

Professor aan de Faculteit van Pedagogische Wetenschappen van de Universiteit van Bergamo. Leider van het onderzoeksproject gewijd aan Etty Hillesum: 'Filosofie als levenswijze in de dagboeken van Etty Hillesum'.

Nadia Neri

Jungiaans psychoanalytica te Rome, schreef verschillende artikelen over Etty Hillesum en het boek *Un'estrema compassione: Etty Hillesum testimone e vittima del Lager* (1999). Lid van de *Association of Analytical Psychology*.

Wanda Tommasi

Professor aan de Universiteit Verona, departement Filosofie, waar zij Geschiedenis van de Hedendaagse Filosofie doceert. Lid van de *Female Philosophical Community Diotoma*. Schreef in 2002 *Etty Hillesum: L'intelligenza del cuore*.

BEZOEK ETTY HILLESUM CENTRUM, DEVENTER & HERINNERINGSCENTRUM WESTERBORK

EHOOC onderzoekers bezochten het Etty Hillesum Centrum te Deventer, Nederland. Het centrum inspireert zich op het werk en de persoonlijke geschiedenis van Etty Hillesum als ontmoetingsplaats voor alle mensen ongeacht geloof, nationaliteit, culturele en etnische afkomst. Na een welkomstwoord door de voorzitter Maarten van Haagen zijn er goede afspraken gemaakt voor een verdere samenwerking in de nabije toekomst. De vergadering werd afgesloten met een rondleiding en een bezoek aan de tentoonstelling. De dag daarop werd Herinneringscentrum Westerbork bezocht en overleg gevoerd met directeur Dirk Mulder. Ook hier werden afspraken gemaakt voor gemeenschappelijke activiteiten.

Op 20 december 2006 werd aan de Universiteit Gent het doctorandicolloquium gehouden, een tweejaarlijks evenement georganiseerd door de Faculteit Letteren en Wijsbegeerte. Ook het EHOC was dit jaar aanwezig om de zichtbaarheid en de uitstraling van het lopend Etty Hillesum onderzoek aan de UGent te bevorderen. Het EHOC wil contacten leggen tussen onderzoekers wereldwijd van verschillende disciplines en samenwerking bevorderen op het gebied van de Etty Hillesum studies. Bovendien wil het geïnteresseerden een concreet beeld geven van het wetenschappelijk onderzoek naar Etty Hillesum en hen aanzetten tot dialoog en samenwerking met het EHOC. Op de dag zelf hebben de EHOC onderzoekers Meins Coetsier en Ellen Vandewalle hun werk voorgesteld door middel van een postersessie. De poster bevatte een beknopte voorstelling van het onderzoek naar Etty Hillesum en als promovendi stonden zij klaar om mondeling verder uitleg te geven en kennis te maken met geïnteresseerden en andere onderzoekers. Een geslaagde dag!

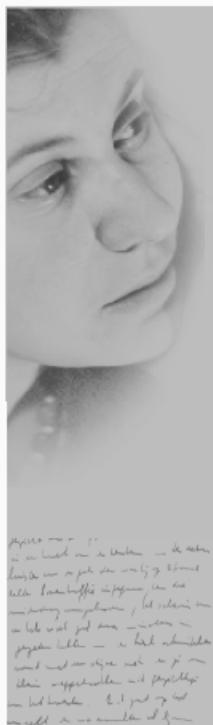
**Etty Hillesum
onderzoekscentrum**
Sint-Pietersplein 5
B 9000 Gent
T 09 264 41 34
ehoc@UGent.be

Directeur
Prof. Dr. Klaas A. D. Smelik
Onderzoekers
Ellen Vandewalle
Meins Coetsier
Maarten Bogaert

*Etty
Hillesum*

De nagelaten dagboeken en brieven van Etty Hillesum (1914-1943) hebben een bijzondere plaats in de getuigenis van de Sjoa. Ze bevatten niet alleen een beschrijving van het kamp Westerbork, maar zijn ook een neerslag van een existentiële zoektocht op ethisch, filosofisch en literair vlak tijdens WO II, die helaas vroegtijdig in Auschwitz werd afgebroken.

Ellen Vandewalle concentreert zich op de rol van Rilke binnen de formele en levensbeschouwelijke ontwikkeling in de geschriften van Etty Hillesum. Kritische tekstanalyse zal uitwijzen hoe Hillesums autobiografische geschriften werden gevormd door de lectuur en incorporatie van Rilke en hoe hierdoor een nieuwe vorm en betekenis ontstond: Hillesums eigen literaire en existentiële ontwikkeling.

Meins Coetsier richt zich op Hillesums spirituele zoektocht in het licht van Voegelins filosofisch begrip 'the flow of presence': 'the intersection of time with the Timeless'. Deze wisselwerking, 'the flow', tussen de Tijdloze dimensie en haar aanwezigheid in de tijd, 'the presence', wordt in zijn analyse van de nagelaten geschriften in relatie tot de werken van Buber, Levinas en Bonhoeffer uitgewerkt.

Maarten Bogaert verricht onderzoek naar de Russische kant van Etty Hillesum met vooral aandacht voor de invloed van de Russische literatuur en cultuur op haar leven en werk. Deze studie wordt gekaderd binnen de context van de receptie van Russische auteurs in Nederland in de jaren dertig van de vorige eeuw.